

Latvija krustcelēs jeb Pagrieziens punkts

MĀRCIS AUZIŅŠ

Daudz esam runājuši, ka politikā jāienāk jaunai paaudzei, ka mēs gribam redzēt «jaunas sejas». Lūdzu! Jaunas sejas esam ieguvuši.

Nesen Latvijas kinoteātros tika demonstrēta slavenā amerikāņu kinorežisora un intelektuāļa Vudija Allena filma *Pusnakts Parīzē*. Tas ir stāsts par to, ka notikumi pagātnē mums vienmēr šķiet nozīmīgāki par šeit un tagad notiekošo. Nereti pārņem sajūta, ka esam piedzimuši nedaudz par vēlu. Ja mums būtu lemts dzīvot, piemēram, Latvijas pirmās neatkarības gados, tad gan mākslā, gan zinātnē un, protams, arī politikā...

No šādām pozīcijām arī aizvadītais gads varētu izskatīties kā viens no daudziem līdzīgiem gadiem, ne ar ko īpaši neizceļoties. Tas sākas ļoti prozaiski – sestdienā, laupot mums pa-

pildu brīvdienu. Vai 2011. gads ieies vēsturē ar ko nozīmīgu? Uzreiz prātā nāk vairākas lietas. 2. maijā ASV prezidents Baraks Obama paziņo, ka Pakistānā ļoti netālu no tās galvaspilsētas ir nogalināts *Al Qaeda* kustības līderis, daudzus gadus meklētais Osama bin Ladens. Pēc desmit gadiem nosacīti tiek pielikts punkts visu laiku lielākajam teroristu uzbrukumam Rietumu pasaulei un tās vērtībām. Šis notikums ir tik nozīmīgs, ka pietiek pateikt divus skaitļus – deviņi, vienpadsmit (9/11). Vai Osamas bin Ladena nāve deva mums gandarījuma sajūtu? Droši vien katram atbilde ir cita, bet man personīgi tas neradīja labu sajūtu. Jo to, kādos apstākļos gāja bojā pasaules terorists Nr. 1, mēs tā īsti nezinām joprojām. Nav pārliecības, ka viņš tika nogalināts apšaudes laikā, nevis brutāli nošauts. Tāpat

DIENAS MEDIJI

JAUNAS SEJAS POLITIKĀ: eksprezidenta Valda Zatlera veidotais politiskais spēks daudziem deva cerību uz pārmaiņām un jaunu politiku. Šogad, vērtējot valdības un Saeimas darbu, varēsīm novērtēt arī jauno politiķu – vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministra Edmunda Sprūdža (no labās) un Saeimas Tautsaimniecības komisijas vadītāja Vjačeslava Dombrovskā – paveikto.

kā Lībijas militārā diktatora Muamara Kadāfi gadījumā dažus mēnešus vēlāk. Bet mums taču gribas ticēt, ka dzīvojam civilizētā pasaulē...

Kas vēl pērn ir noticis? Manā subjektīvajā pasaules gada notikumu sarakstā noteikti konkurē divi: pirmais – Japānas zemestrīce martā ar tai sekojošo milzu cunami vilni un atomelektrostācijas katastrofu Fukušimā; otrais – norvēģu vienpatņa Andersa Breivika organizētie sprādzieni Oslo centrā un tiem sekojošais masu slaktiņš jaunatnes nometnē Utojas salā.

Pirmais notikums bija ļoti tiešs atgādinājums par to, ka cilvēku augstprātība un pārliecība, ka tehnoloģijas spēj pārveidot dabu un ir primāras, ir liela aļošanās. Ja jau tik labi organizēta un attīstīta valsts kā Japāna izrādījās bezspēcīga dabas spēku priekšā, tad nav šaubu – mums tie jārespektē un ar tiem jāreķinās.

Notikumi Norvēģijā savukārt liek pārdomāt, cik mēs Latvijā esam pasargāti no šāda veida teroristu uzbrukumiem un ekstrēmistiskiem notikumiem. Norvēģu pieredze parāda, ka arī salīdzinoši mazās valstīs un šķietami saliedētās sabiedrības vietējos radikāļus nedrīkstam ignorēt.

Pasaulē joprojām turpinās Arābu pavasaris un, protams, arī eirozonas monetārā krīze, par kuru nu jau šķiet, ka tā «vienmēr ir ar mums».

Visi šie pasaules notikumi vistiešākajā veidā ietekmē katru no mums. Bet, tāpat kā katram «savš krakls tuvāks», arī pašu mājās, Latvijā, notiekošais vienmēr šķiet nozīmīgāks. Ar ko atmiņā paliks 2011. gads mūsu valstī? Prātā nāk dažādas lietas. Nu, piemēram, Valdi Zatleru neievēlēja par Latvijas Valsts prezidentu uz otro termiņu. It kā jau nekas īpašs,

bet šīs vēlēšanas bija tiešā veidā saistītas ar Zatlera rosināto un vēlāk tautas nobalsošanā realizēto Saeimas atlaišanu. Nebijis notikums mūsu valsts vēsturē.

No vienas puses, pacilājoši – prezidents sajuta tautas noskaņu un deva visiem iespēju paust savu gribu. Taču arī šajā gadījumā izjūtas nebija viennozīmīgas. Tautai bija iespēja paust savu attieksmi pret valdošo politiku, bet nepameta sajūta, ka tā ir atmaksa, varbūt pat atreibība politiķiem. Par ko? Cilvēkos vienkārši ir rūgtums, ka dzīve nav tāda, kādu mes to gaidījam, «treknie» gadi pagājuši, mūsu radiem, draugiem, bērniem, arī pašiem klājas grūti. Daudzi aizbrauc, tā paužot savu attieksmi pret notiekošo.

2011. gadā bija arī cerības. Cerības uz pārmaiņām, jaunu politiku, ko daudzi no mums saistīja ar nu jau eksprezidentā Valda Zatlera aktīvu iesaistīšanos politikā, dibinot jaunu partiju. Vai tās attaisnojās? Šķiet, ne līdz galam. Bija gan daudzas Zatlera paša kļūdas (bijām cerējuši, ka četros prezidentūras gados viņš būs vairāk mācījies būt politiķis), gan arī acīmredzama un labi organizēta kampaņa pret viņu. Atliek vien atcerēties portāla *puaro.lv* parādīšanos īsi pirms 11. Saeimas vēlēšanām, lai saprastu, ka netika zēlota nauda, lai pataisītu Zatlera partiju par apsmiekla objektu.

Bet Valdis Zatlers politikā neienāca viens. Labāku vai sliktāku, bet savu komandu viņš veidoja pats. Politikā parādījās jauni vārdi. Te man gribas pieminēt dažus no viņiem: ekonomistus Vjačeslavu Dombrovski un Danielu Pavļutu, antropologu Robertu Ķīli, bijušo Zatlera Prezidenta kancelejas vadītāju Edgaru Rinkēviču, kas jau Zatlera prezidentūras laikā ar savu politikā gūto pieredzi un intuīciju, arī ar spēju uzņemties iniciatīvu kritiskos brīžos ne vienreiz vien glāba prezidentu sarežģītās situācijās. Ir arī citi. Viens no neviennozīmīgi vērtētajiem jaunās komandas pārstāvjiem, protams, ir gados jaunais uzņēmējs Edmunds Sprūdžs.

Patlaban man ir sajūta, ka tieši šie politikas priekšplānā nonākušie gados relatīvi jaunie cilvēki varbūt spēs mainīt mūsu attieksmi pret politiku un politiķiem.

Pirmām kārtām gribētos redzēt, ka lēmumus politikā diktē nevis šauru politekonomisko grupu intereses, bet

gan vēlme padarīt šo valsti labāku mums visiem. Šķiet, lai to panāktu, ir vajadzīgi radikāli lēmumi un – galvenais – skats ne tikai šodienā, bet jo īpaši nākotnē.

Tagad jācer, ka jaunie spēsi atrast domubiedrus jau pieredzējušo politiķu vidū un jaunības entuziasms kopā ar pieredzi ļaus veidot labāku politiku.

Problēma, kas šogad iezīmējusies spilgtāk nekā iepriekš, ir mūsu sabiedrības sašķeltība. Ir laiks to skaļi nosaukt vārdā. Manuprāt, šis jautājums jau sen

PUBLICITĀTES FOTO

TRAGĒDIJA JAPĀNĀ: zemestrīce ar tai sekojošu cunami vilni un atomelektrostācijas katastrofu Fukušimā pērn pavasarī mums atgādināja - pārliecība par tehnoloģiju visvareno spēku var būt maldīga.

ir pāraudzis to posmu, kad to varēja uzlūkot par galēji kreiso un galēji labējo politisko spēku mākslīgi uzturētām debatēm. Pašlaik tas kļūst par sabiedrību reāli polarizējošu tematu.

Lai kā mums gribētos domāt, ka katru jaunu gadu mēs varam sākt no «baltas lapas», ar visiem aizvadītā gada notikumiem un pārmaiņām mums būs jāsadzīvo arī šogad. Pastāv taču vielas nezūdamības likums.

2011. gadā mūs visus saskaitīja. Mūsu neizrādījās daudz. Krietni mazāk, nekā bijām gaidījuši. Atliek cerēt, ka palikušo cilvēku garīgais un intelektuālais potenciāls vēl ir pietiekams, lai 2012. gadā spētu pagriezt Latvijas attīstību pareizajā, nākotnes virzienā!

MĀRCIS AUZIŅŠ

Jācer, ka jaunie spēsi atrast domubiedrus jau pieredzējušo politiķu vidū un jaunības entuziasms kopā ar pieredzi ļaus veidot labāku politiku.